

denne Behandling ſtemmer i alt Fald ikke ſaa overbætted med den Omhed, ſom det ſtore Flertal i det Hele ſynes at viſe for Folk af jævnera Kaar. Man har endog i meget høie Toner ſpurgt, om det da var en Forbrydelse at modtage Jattighælp, og man har herpaa villet grunde, at man ſkulde udvide ikke ganſke ubetydeligt den politiffe Valgret. Men man har herved overſet, at det ikke er nogen almindelig Menneſkeret at udøve de høieſte politiffe Rettigheder, men ſelve Grundloven med den ſaafaldte almindelige Valgret ſtiller dog en Række poſitive Betingelſer for politiff Modenhed og Uafhængighed. Men ganſke anderledes ſtiller det ſig med Henſyn til Verretten. Verretten er en Hovedſide af den perſonlige Ufrænkeliſhed, og hvis ellers Noget er en Menneſkerettighed, er det Retten til at have ſin aandelige og legemlige Perſonlighed ufrænket. Det er en Rettighed, ſom det enkelte Individ har ude i Ordenen og ude paa det vilde Hav, ſaaſnart han overhovedet træder i Forhold til en anden Perſon; ſaa værger han om ſin Perſon, med hvad Værgen han mægtig er. Dette gjør han ganſke viſt ikke, og det maa han ikke gjøre, i de civiliferede Statsſamfund; der kan og bør han ikke tage ſig ſelv til Rette. Der er heller ikke Tvivl om, at den offentlige Mening ſaavelſom Domſtolene vilde have reageret meget ſtærkt mod diſſe Folk, ſaaſremt de paa den Maade havde ſøgt at tage ſig ſelv til Rette. Jeg ſkal bemærke, at Verretten er en Rettighed, ſom følger Menneſket lige ned til det lavefte Trin. Selv under de Forhold, hvor de politiffe Rettigheder for længſt ere talte, har Menneſket den ſom ſin ufortabelige Ret, og en Ret, med Henſyn til hvilken en af vore ſtore Jurifer har ſagt, at Menneſkeværddigheden ſkal reſpekteres ſelv i Tyvens og Skjøgens Perſon. Naar Menneſket anſer Verrethigheden for krænket, er det alſaa en alvorlig Ting at negte ham Udgang til at faae den Opriſning, ſom tilkommer en hvilkenſomhelſt Børger. Jeg ſkal bemærke, at den tilſvarende Forpligtelſe, ſom man alſaa paalægger Paagjældende, der ſkal have krænket hans Vere, til at forſvare ſig for Domſtolene, kan jeg fra mit Standpunkt i alt Fald ingenlunde betragte ſom en Ulevering, ſaaledes ſom man kalder det, til fjendtlige Magter, men i Virkeligheden ſimpelthen det, at en Børger maa ſtaa til Anſvar der, hvor alle hans Medbørgere komme til det.

Jeg ſkal ganſke henholde mig til, hvad den ſidſte erede Taler udtalte om de ſærlige Forhold i denne Sag, og blot kortelig bemærke, at Interpellationen jo dreiede ſig om

vedkommende Forhørsdommers Udfærd overfor viſſe Perſoner, der vare ſigtede for Lovbrud. Jeg kan alſaa forſaa vidt ret vel forſtaa, at man kunde komme med temmelig ſkarpe Udtalelſer om den paagjældende Forhørsdommer. Det er i og for ſig en ſaare alvorlig Myndighed, der er lagt i en Forhørsdommers Haand, og Misbrug i ſaa Henſeende bør ganſke viſt, ikke alene af de paagjældende Overdomſtol, men ogſaa paa anden Maade paatales, naar de virkelig maatte have fundet Sted, og alſaa de Paagjældende maatte mene, at et ſaadant Misbrug forelaa. Jeg kan for den Sags Skyld ogſaa vel forſtaa, at man kunde finde Anledning til at udtale ſig med Sympathi for de ſtrikende Stomagerſvende, ſom efter Talernes Formening, maatte ved ſin at hæved deres formentlige Ret, vare komne i Ulykke og maatte vare behandlede meget haardt. Men anderledes ſtiller det ſig med Henſyn til de Folk, der her er Tale om. Det er jo klart nok, at deres Færd i og for ſig ligger ganſke udenfor den egentlige Sag, der forelaa. Saaſremt de ſtrikende Stomagerſvende havde gjort ſig ſkyldig i Retsbrud, var det Forhørsdommerens Pligt at gribe ind uden Henſyn til, hvorvidt Andre havde gjort Brud paa det kammeratlige Forhold eller ei. Saaſremt derimod de ſtrikende Stomagerſvende ikke gjorde ſig ſkyldige i noget Retsbrud, er det ganſke aabenbart, at Forhørsdommeren havde handlet retsſtridigt ganſke uden Henſyn til, hvorledes de 37 Andrageres Forhold maatte være. Jeg ſkal dertil ſøje, at Situationen jo var den, at der kun forelaa en ganſke enſidig Fremſtilling. Jeg ſkal nu i og for ſig ikke angribe dette, at man giver en enſidig Fremſtilling; det er jo Noget, ſom i og for ſig er ganſke naturligt, og ſom jo f. Ex. ved Domſtolene altid finder Sted. Men ſaa maa man ogſaa vel erindre, at ſaa er der jo den Regel, at forinden Dommen ſkal gaa i Sagen, ſkal den anden Part høres, ſaaledes ſom det er udtrykt i D. L. 1—4—1, at ingen Rettergang maa ſtedes mod Noget uden at den, hvis Liv, Vere og Gods det paagjælder, er lovligen dertil kaldet. Nu er det jo i Virkeligheden Tilfældet, at her er der blevet fældet en Dom, en Fordømmelſe af den ſtrengſte, den meſt absolute Art, uden at der i fjernſte Maade havde været Noget, der kunde tage til Gjenmæle paa de Domfældtes Vegne. Jeg har alſaa hidtil forudſat, at det i Virkeligheden var en tvivlſom Situation, hvorvidt denne Sigtelſe var rettet mod de 37 Andragere.

Jeg ſkal imidlertid tillade mig at udtale, at jeg for mit Vedkommende ikke kan være i fjernſte Tvivl om, at naar en Afgjørelſe af